

travertinový val

Synek se otočil za hlasem, povolil oprat, kůň se rychle pohnul a sním i svázané kmeny. Než František stačil odpovědět, nohy se mu podlomily a přes tělo se překulilo dřevo. „Un mi tam upadnul, kůň přes něho ...“ volala vyděšeně Apolénka.

Volání se neslo údolím a sousedé se začali sbíhat do hory. Synkovi již nebylo pomoci. Apolénka sedla na pařez, přes slzy neviděla. Srdíčko jí nedovolilo sejít do dědiny. Tolik Apolenčiných slz stékalo do mechového korýtka, že pramen dodnes nevysychá.

travertinové kaskády ►

**GEOPARK
PODBESKYDÍ**

národní geopark

- **Geopark** je turisticky přitažlivé území s vědecky významným geologickým dědictvím.
- **Geopark** není kategorií chráněného území.
- **Posláním geoparku** je chránit geologické dědictví a to zejména prostřednictvím jeho trvale udržitelného a šetrného využívání.

Informace o Geoparku Podbeskydí najdete na www.geoparkpodbeskydi.cz

Tento leták je součástí tématické skupiny *Minerální prameny*

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Příprava Geoparku Podbeskydí“, realizovaného Občanským sdružením Hájenka.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss
Contribution to the enlarged European Union

Text: Klára Niedźwiedzová, Dalibor Kvita
Foto: Dalibor Kvita

**GEOPARK
PODBESKYDÍ**

Přírodní památka Travertinová kaskáda

Přírodní památka Travertinová kaskáda

Přírodní památka Travertinová kaskáda se nachází v severozápadní části obce Tichá v údolí říčky Tichávky. Zvláště chráněné území bylo vyhlášeno přírodní památkou v roce 1988. Vytvářející pramen se nachází ve výšce asi 370 m n. m. na jihozápadním úpatí Tichavské hůrky a je pravostranným přítokem říčky Tichávky. Pramen s vysokým obsahem uhličitanu vápenatého vytváří zajímavý hydrogeologický útvar, tzv. travertinovou kaskádu. Travertin (vápnitý tuf) je chemická usazená hornina, která vzniká při vývěru minerálního pramene na povrch. Odrůdou travertinu je pěnovec. Zatímco travertin je zpevněný, značně pórovitý sladkovodní vápenec, pěnovec vzniká ve vodních tocích a jde o nezpevněný vápenec. Díky značné rychlosti srážení vápence může obsahovat i fosilie soudobých organismů.

vstavač mužský - detail květů

mlok skvrnitý

Bythinella austriaca

Travertinová kaskáda vznikla srážením uhličitanu vápenatého za působení rostlin, zvláště řas a bakterií, které lze nalézt v usazeninách travertinů a které dokládají stáří horniny. Rozstříkující se tekoucí voda obsahující nasycené minerály vytvořila za desítky či stovky let pěnovcový val, který výrazně vystupuje nad okolí (až do výšky 120 cm). Celá kaskáda je dlouhá cca 120 m. V horní části toku protéká potůček erozní rýhou hlubokou až jeden metr se slabě vyvinutými pěnovcovými povlaky. Níže po svahu je vyhloubeno koryto v pěnovcovém valu. V počátečním úseku této části koryta se vytvořily zvláštní kaskádové prahy.

Díky chemickému procesu došlo ke změně ve složení vody. Vysoký obsah vápníku vytváří specifickou chuť vody a je možné ji u pramene ochutnat či nabrat do nádoby, jak to často dělají místní obyvatelé.

Po letních přívalových deštích v roce 1997 došlo k sesuvu okolních břehů říčky Tichávky a poškozen byl také dolní tok travertinové kaskády. Přestože je sesuv stabilizován, dochází ve svahu Tichavské hůrky ke svahovým pohybům,

zapatice žlutuchovitá

kyčelnice devítilistá

travertin s otisky listů

kteřé způsobují degradaci pěnovcového valu. V podloží stávajícího valu bylo sesuvem odhaleno souvrství svahových hlín a zbytků starších generací travertinů.

V okolí kaskády se rozprostírají dubohabrové lesy, místy s příměsí smrku. V bylinném podrostu se vyskytuje řada chráněných druhů rostlin jako například lýkovec jedovatý nebo pětiprstka žežulník. V okrajových částech lesa roste vstavač mužský.

Lidová pověst vypráví o vzniku kaskády toto:

Bylo – nebylo, takto se kdysi pravilo...

Apolénka, dívka v rozpuku, čerstvě zamilovaná, neměla po poledni doma stání. Srdce ji táhlo za milým Fanušem, který stahoval dřevo v Hůrce. I vyběhla s bandaskou bíleho kafe do kopca, kde mezi vzrostlými stromy zahlédla svého milého. Přes praskání větví a dupot koně se lesem neslo: „Fanúšku, idu za těbú!“

blatouch bahenní

hvězdnatec zubatý

